

13. Dreher, A. Corruption and the Shadow Economy: An Empirical Analysis / Dreher, A. Schneider, F. // Institute for the Study of Labour. IZA DP. January 2006. [Electronic resource]. - Access mode: http://www.econ.jku.at/members/Schneider/files/publications/20n/P_C_Corruption_shad_econ_DreherSchneider.pdf

Вавриш А.В., здобувач наукової лабораторії з проблем досудового розслідування ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА

Вивчення зарубіжного досвіду запобігання злочинам проти власності у сфері будівництва свідчить, що світова спільнота прикладає багато зусиль, спрямованих на зменшення рівня злочинності в цілому і злочинів проти власності у сфері будівництва зокрема. Аналіз Стандартів і норм попередження злочинів, розроблених ООН, свідчить, що попередження таких злочинів можливе за рахунок кооперації зусиль держави, правоохоронних органів і громадськості. Основною метою, на яку повинні бути спрямовані зусилля держави, правоохоронних органів та громадськості є створення таких умов, за яких вчинення злочинів у сфері будівництва стане не привабливим для осіб, які його вчиняють через важко доступність до будівельних матеріалів, обладнання, охоронюванність об'єктів будівництва, встановлення обладнання для відеоспостереження, тощо. В цьому напрямку протидії злочинів проти власності може активні учать взяти громадськість шляхом запровадження додаткових заходів, спрямованих на посилення охорони на об'єктах будівництва. Правоохоронні органи можуть, з метою протидії таких злочинів, посилити активність громадян щодо повідомлення про підозрілу активність, інші прояви злочинності, розробити механізми заохочення про вчинення злочину. Ще одним заходом, який можуть вживати правоохоронні органи - це здійснення аналізу стану злочинності

на території, де здійснюється будівництво. Прогресивним напрямком протидії злочинності на нашу думку є надання правоохоронними органами консультування щодо стратегічного та оперативного напрямку безпеки та попередження злочинності у сфері будівництва з урахуванням стану злочинності в тій чи іншій місцевості.

Аналіз заходів протидії злочинам у сфері будівництва в різних країнах світу дозволив виокремити вразливі до вчинення злочину об'єкти та визначити основні зводи, які вживаються для протидії таким злочинам. В США Найбільш вразливими до вчинення злочинів проти власності об'єктами будівництва є: не огорожені будівельні майданчики; будівництво доріг; будівельне обладнання яке знаходиться на будь якому об'єкті будівництва - шахрайства, пов'язані з орендою такого обладнання [1]. В Україні такі об'єкти також вразливі до вчинення злочинів. Так, за результатами вивчення матеріалів кримінальних проваджень встановлено, що на території неогороджених будівельних майданчиків вчинено 54 %

злочинів. Під час будівництва доріг вчинено крадіжку майна у 38 % проваджень. Однак шахрайство, пов'язане з орендою будівельного обладнання вчиняється рідше, в порівнянні з зазначеними об'єктами - лише у 8% вивчених кримінальних проваджень встановлено такі факти. Це може пояснюватись тим, що склад такого злочину. Як «шахрайство» досить тяжко довести. Причинами такої вразливості зазначених місць є те, що вони не перебувають під наглядом чи охороною, легкодоступні для злочинця, коштовні. Згідно звіту поліцейського відділку міста Альбукерке, що розташоване в штаті Нью-Мексико, причини вчинення злочинів на неогороженому будівельному майданчику обумовлені тим, що забудовники часто залишають обладнання без охорони і будь якого нагляду протягом тривалого часу [2]. Для запобігання таким злочинам в США практикується наступне: виявлення сфери, вразливої до вчинення проти власності у сфері будівництва; оцінка території будівництва на предмет легко доступних для вчинення крадіжок майна місць, розташування будівельного матеріалу та

обладнання, в тому числі транспортних засобів на будівництві; забезпечити належне огороження території будівництва, наявність надійних замків, парканів, бар'єрів, попереджувальних знаків; забезпечити належне освітлення та видимість території будівництва. Необхідно перевірити наявність так званих сліпих зон, які не відображаються на моніторах відеоспостереження, а також наявність належного освітлення. Неосвітлені ділянки на території будівництва дають можливість злодію проникнути непоміченим на територію будівництва та вчинити злочин [2]. Якість вжитих заходів слід оцінювати з точки зору можливості проникнення на такий об'єкт злодія [3]. Погані замки свідчать, що забудовник не серйозно ставиться до охорони будівництва та об'єктів на ньому. Для забезпечення безпеки будівельних матеріалів, необхідно враховувати його місцезнаходження, проглядність території, освітлюваність місця, де воно зберігається. Доступ до будівельних матеріалів краще зробити важкодоступним. Полегшення доступу для співробітників будівельної компанії полегшує доступ до нього і злочинців. Наявність металобрухту на території будівництва привертати увагу злочинців. Тому його потрібно розмішувати у охоронюваних непримітних місцях [4].

У Франції для запобігання злочинам проти власності на будівництві: встановлюють відеоспостереження, обладнують територію будівництва датчиками руху, заключають договори з приватними охоронними фірмами, які здійснюють охорону об'єктів будівництва; забезпечують локальну охорону об'єктів будівництва [5].

В Італії територію будівництва забезпечують належною розстановкою обладнання, забезпечують інтенсивне освітлення, відеоспостереження, розташування будівельного матеріалу та обладнання на освітлюваних ділянках будівництва, посилюють відео нагляд за територією, де зосереджені будівельні матеріали та обладнання [6].

В США застосовують тактику створення у злочинця враження серйозного відношення до охорони об'єкта будівництва. На території будівництва розставляються

повідомлення, про те, що об'єкт будівництва знаходиться під охороною, про те, що ведеться відеоспостереження. Крім того розставляються таблички, на яких зазначено номер особи, відповідальної за безпеку на території будівництва. Такі заходи зменшують ризик вчинення крадіжки [3].

Таким чином, посилення охорони на об'єкті будівництва, встановлення відеоспостереження, належне освітлення території будівництва, розстановка матеріалів будівництва та обладнання на освітлених та легко прогуляних ділянках будівництва, розстановка попереджувальних знаків, які містять інформацію про те, що об'єкт будівництва охороняється забезпечать зменшення рівня злочинності на будівництві. Крім того, належний контроль за будівництвом зменшить ризик вчинення і інших злочинів - підпалів, зловмисного пошкодження майна, тощо. Разом з тим, запровадження таких недержавних заходів забезпечення безпеки та запобігання злочинам проти власності у сфері будівництва пов'язане із додатковими матеріальними витратами. Безумовно, не кожен забудовник може дозволити додаткові витрати на забезпечення безпеки будівництва.

Список використаних джерел:

1. Watts, V. and Scrivener, J. (1994), Building Disputes Settled by Litigation. Comparison of Australia and the UK.

2. National Equipment Register. Albuquerque Police Department's. Construction Industry Crime Alliance. URL: <http://www.ner.net/video/Heavy-Equipment-Theft-Seminar-2010-5/APD%20Class%20May%202010.pdf>

3. The Construction Industry Council Model Adjudication Procedure First Edition is the TeCSA Adjudication Rules. 2002. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/9780470759196.ch29>

4. Crime in the construction industry. The Chartered Institute of Building Englemere Kings Ride. Ascot. 2004. URL: <http://tvernedra.ru/Prestupnystroitelat.pdf>

5. Li, J. and Rainwater, J. The real picture of land-use, density, and crime: A GIS application. 2000. URL:

<http://gis.esri.com/library/userconf/proc00/professional/papers/PAP508/p508.htm>.

6. Guida operativa alla costruzione e gestione del Modello 231. Strumenti pratici per il professionista tecnico. 2003. ИКБ: <https://www.megaitaliaimedia.com/resources/files/pdf-libri/AL0688.pdf>

Гетьман А.Д., здобувач наукового ступеня доктора філософії кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ

ВАЖЛИВІСТЬ ЗАПОБІГАННЯ НЕЗАКОННОМУ ЗАВОЛОДІННЮ ПАСПОРТОМ ЧИ ІНШИМ ОСОБИСТИМ ВАЖЛИВИМ ДОКУМЕНТОМ

Чинне законодавство України передбачає широкий спектр гарантованих Конституцією прав і свобод людини, реалізація яких, в більшості випадків, передбачає процес ідентифікації особи. У сучасному суспільстві всі юридично значимі факти і відносини підлягають обов'язковому документальному посвідченню.

Надання кримінально-правової охорони різним видам документів відіграє важливу роль у встановленні меж між допустимою і забороненою поведінкою. Так, особливого значення набувають кримінально-правові норми, які визначають підстави кримінальної відповідальності за злочини предметом яких є важливі особисті документи.

Диспозиція ч. 3 ст. 357 КК передбачає відповідальність за незаконне заволодіння в будь-який спосіб паспортом або іншим важливим особистим документом.

В чинному законодавстві України відсутній чіткий перелік документів, які слід відносити до особистих важливих документів, проте завдяки системному аналізу законодавства України можна зробити висновок, що такі документи засвідчують статус особи, належні їй права, її особистість. Без зазначених документів істотно